

Установа адукацыі

«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па навуковай рабоце
БДУКМ

В.Р. Языковіч

“25” *ліпеня* 2019 г.

Рэгістрацыйны № ВД-~~147~~ /эвуч.

КРОС-КУЛЬТУРНЫЯ КАМУНІКАЦЫІ

*Вучэбная праграма
установы вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне
для спецыяльнасці II ступені вышэйшай адукацыі
1-21 80 13 Культуралогія*

2019

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі ОСВО 1-21 80 13-2019 Культуралогія і вучэбнага плана па спецыяльнасці 1-21 80 13 Культуралогія, рэг. № Д 21-2-006/пр.-тып. ад 21.03.2019 г.

СКЛАДАЛЬНІК

А.І.Бабко, дацэнт кафедры філасофіі і метадалогіі гуманітарных навук ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат філасофскіх навук, дацэнт

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Л.Я.Кульбіцкая, дацэнт кафедры агульнанавуковых дысцыплін установы адукацыі “Інстытут прадпрымальніцкай дзейнасці”, кандыдат філасофскіх навук, дацэнт;

Ю.А. Косік, старшы выкладчык кафедры менеджменту сацыяльна-культурнай дзейнасці ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі.

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай культуралогіі ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 12 ад 29.05.2019)

прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 5 ад 12.06.2019)

Адказны за выпуск: *А.І.Бабко*

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Крос-культурныя камунікацыі з'яўляюцца неад'емным складнікам развіцця культуры. Дачыненні паміж культурамі і іх прадстаўнікамі маюць няпросты, часам нават драматычны і трагічны характар, яны змяшчаюць істотныя рызыкі і могуць быць скіраваны ў дэструктыўнае рэчышча. Надзвычай важна не дапусціць такога разгортвання падзей. Да грунтоўных перадумоў прадухілення негатыўных наступстваў крос-культурных узаемадзеянняў належыць дэтальнае іх вывучэнне. Разам з тым, аднак, дадзены феномен мае значны крэатыўны патэнцыял. Каб выкарыстаць яго напоўніцу, таксама неабходна ведаць яго найважнейшыя характарыстыкі, разумець заканамернасці яго функцыянавання і развіцця.

Ва ўмовах глабалізаванага свету месца, роля і значэнне крос-культурных камунікацый у духоўным жыцці чалавека і грамадства, уразвіцці сусветнай культуры робіцца ўсё больш важным. Каб быць сапраўднымі прафесіяналамі, маладыя навукоўцы, якія рыхтуюцца да сур'ёзнай даследчай працы ў галіне культуралогіі, абавязкова павінны валодаць глыбокімі ведамі аб дадзеным феномене і навыкамі яго аналізу. Акрамя таго, іх даследчая і педагагічная дзейнасць абавязкова будзе ўключаць у сябе крос-культурныя стасункі (яны ўключаны ўжо ў іх вучэбную дзейнасць). Відавочна, што гэта патрабуе ад іх грунтоўнай спецыяльнай падрыхтоўкі.

Такім чынам, вучэбная дысцыпліна “Крос-культурныя камунікацыі” з'яўляецца неабходным кампанентам падрыхтоўкі будучых даследчыкаў культуры. Яна сістэматызуе веды аб крос-культурных стасунках, спрыяе паглыбленню ведаў аб сацыякультурных камунікацыях увогуле, фармуе спецыяльныя веды і кампетэнцыі, неабходныя магістрам культуралогіі для ажыццяўлення прафесійнай навукова-даследчай і педагагічнай дзейнасці.

У працэсе вывучэння дысцыпліны “Крос-культурныя камунікацыі” ў магістрантаў фарміруюцца наступныя ўніверсальныя і паглыбленыя прафесійныя кампетэнцыі:

УК-3. Валодаць замежнай мовай для камунікацыі ў міждысцыплінарнай і навуковай асяроддзі, у розных формах міжнароднага супрацоўніцтва, навукова-даследчай і інавацыйнай дзейнасці;

УПК-1. Валодаць камунікатыўнымі ведамі і ўменнямі для працы ў міждысцыплінарнай і міжнароднай асяроддзі;

УПК-2. Быць здольным да ўдзелу ў разнастайных формах культурна-асветніцкай дзейнасці.

Мэтай вучэбнай дысцыпліны з'яўляецца паглыбленне прафесійнай падрыхтоўкі магістрантаў ў галіне тэорыі і метадалогіі культуры, а таксама ў

практычным плане – да плённай дзейнасці ў сітуацыях крос-культурных узаемадзеянняў.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- сфарміраваць тэарэтычныя і метадалагічныя падставы для самастойнага даследавання магістрантамі крос-культурных зносін і камунікатыўных працэсаў увогуле;
- сфарміраваць навыкі паспяховага ўдзелу ў крос-культурных стасунках;
- забяспечыць валоданне магістрантамі сістэмай паняццяў, неабходных для плённай тэарэтычнай і практычнай дзейнасці ў абсягу крос-культурных камунікацый;
- сфарміраваць у магістрантаў акадэмічныя кампетэнцыі, неабходныя для выканання навукова-даследчай работы і інавацыйнай дзейнасці ў галіне культуралогіі;
- спрыяць набыццю навыкаў вядзення даследчай дзейнасці ў культуралагічнай сферы ўвогуле і на дадзеным яе кірунку ў прыватнасці;
- садзейнічаць фарміраванню навуковага крэатыўнага і інавацыйнага мыслення, што грунтуецца на каштоўнасцях навукі.

У выніку вывучэння курса магістры павінны **ведаць**:

- асноўныя культуралагічныя падыходы да вывучэння крос-культурных камунікацый;
- асноўныя праблемы, датычныя крос-культурных зносін, што дыскутуюцца ў сучаснай навуцы;
- міждысцыплінарныя і трансдысцыплінарныя аспекты вывучэння крос-культурных узаемадзеянняў;
- істотныя характарыстыкі крос-культурных стасункаў;
- асаблівасці крос-культурных практык, уласцівых для беларускай культурнай прасторы;
- асноўныя вынікі, дасягнутыя беларускімі культуролагамі ў вывучэнні крос-культурных камунікацый.

У выніку вывучэння дысцыпліны магістры павінны **ўмець**:

- ахарактарызаваць асноўныя метадалагічныя падыходы да вывучэння крос-культурных камунікацый;
- валодаць катэгорыяльным апаратам камунікатывістыкі і тэорыі крос-культурных камунікацый;
- аналізаваць актуальныя тэарэтычныя і метадалагічныя праблемы сучаснай культуралогіі (увогуле і ў кантэксце даследавання крос-культурных дачыненняў);
- ўжываць тэарэтыка-метадалагічныя веды у крос-камунікатыўных практыках.

Магістры павінны **валодаць**:

- камунікатыўнымі здольнасцямі для працы ў міждысцыплінарным і міжнародным асяроддзі.

Вучэбным планам на вывучэнне вычэбнай дысцыпліны усяго прадугледжана 108 гадзін, з якіх 72 гадзіны – аўдыторныя заняткі. Прыкладане размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў: 28 гадзін – лекцыі, 14 гадзін – практычныя заняткі, 30 гадзін – семінары.

Рэкамендаваная форма кантролю ведаў магістрантаў – экзамен.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

УВОДЗІНЫ

Значэнне вучэбнай дысцыпліны “Крос-культурныя камунікацыі” ў падрыхтоўцы культуралагічных кадраў. Прадмет, змест, мэта і задачы, структура вучэбнага курса. Віды вучэбных заняткаў. Крыніцы інфармацыі па праблематыцы вучэбнай дысцыпліны. Формы кантролю.

ПАНЯЦЦЕ КУЛЬТУРЫ І НАЦЫЯНАЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ ІДЭНТЫЧНАСЦІ

Сутнасць і структура культуры. Суадносіны паняццяў “культура” і “цывілізацыя”. Рэлятывізм і этнацэнтрызм, праблема культурных універсалій. Агульнае і рознае ў культурным развіцці заходняй і ўсходняй цывілізацый у постіндустрыяльную эпоху. Асаблівасці каштоўнасных арыентацый усходніх заходніх і культур. Месца і роля беларускай культуры ў кантэксце сучаснасці.

Асоба і культура. Характэрныя рысы асобы ў розных культурах. Паняцці рознасці, разнастайнасці і ідэнтычнасці. Праблема рознасці і ідэнтычнасці ў постмадэрнісцкіх канцэпцыях культуры. Ідэнтыфікацыйныя стратэгіі асобы. Нацыянальна-культурная ідэнтычнасць і яе месца ў духоўным жыцці чалавека і грамадства. Патрыятызм і касмапалітызм як прынцыпы самаідэнтыфікацыі індыўідуальных і калектыўных суб'ектаў сацыякультурнай дзейнасці: гісторыя і сучаснасць.

МОВА І МОЎНАЯ КАРЦІНА СВЕТУ

Паняцце і асноўныя характарыстыкі мовы. Мова і культура, паняцце лінгвакультуры. Моўны дыскурс у беларускай культурнай прасторы. Паняцці светапогляду і карціны свету. Разнастайнасць светапоглядных арыентацый і карціны свету, іх сацыякультурная абумоўленасць. Моўная карціна свету і яе месца ў духоўным жыцці чалавека і грамадства. Спецыфіка моўнай карціны свету ў кантэксце разнастайных форм дачынення чалавека да рэчаіснасці. Праблема суадносін усеагульнага і адметнага ў моўных карцінах свету (паняцце лінгвістычнай адноснасці – гіпотэза Сепіра-Уорфа). Герменеўтычнае бачанне моўнай карціны свету як універсальнай (Г.-Г. Гадамер).

ФЕНОМЕН КАМУНІКАЦЫІ. РАЗНАСТАЙНАСЦЬ САЦЫЯЛЬНЫХ КАМУНІКАЦЫЙ

Паняцце камунікацыі. Суадносіны паняццяў “камунікацыя” і “зносіны”. Суадносіны паняццяў “камунікацыя” і “дыялог”. Класіфікацыя дыялагічных зносін (паводле іх мэці задач, характару сродкаў вядзення, статусу і ролі ўдзельнікаў). Структурная арганізацыя камунікатыўных працэсаў. Культурная абумоўленасць камунікатыўных практык. Чалавек у сістэме сацыяльных камунікацый. Праблема дачыненняў да іншага (іншых) у духоўным жыцці асобы. Феномен любові ў кантэксце сацыяльных камунікацый. Асаблівасці камунікатыўных працэсаў у розных сферах грамадскага жыцця. Тэорыя камунікатыўнага дзеяння (Ю. Хабермас) і яе значэнне ў сучасных умовах.

ПАНЯЦЦЕ КРОС-КУЛЬТУРНАЙ КАМУНІКАЦЫІ. ТЭАРЭТЫЧНЫЯ І МЕТАДАЛАГІЧНЫЯ АСНОВЫ ДАСЛЕДАВАННЯ КРОС-КУЛЬТУРНЫХ КАМУНІКАЦЫЙ

Сутнасць крос-культурных зносін. Разнастайны характар крос-культурных узаемадзеянняў. Суадносіны паняццяў “крос-культурныя” і “міжкультурныя камунікацыі”. Небяспекі і рызыкі крос-культурных камунікацый, акультурацыя як магчымы іх выніак. Крос-культурныя камунікацыі як прадмет культуралагічных даследаванняў: гісторыя і сучаснасць. Неабходнасць міждысцыплінарнага падыходу да вывучэння крос-культурных камунікацый. Міжкультурная філасофія і яе значэнне ў кантэксце вывучэння кроскультурных зносін. Канцэпцыя транскультурнасці (В. Вельш) як тэарэтычная і метадалагічная аснова даследавання крос-культурных камунікацый. Пост-каланіяльныя штудыі і іх значэнне ў кантэксце вывучэння крос-культурных стасункаў. Грунтоўнае значэнне герменеўтычнай традыцыі ў кантэксце даследавання крос-культурных камунікацый.

ПЕРАДУМОВЫ ЭФЕКТЫЎНАСЦІ КРОС-КУЛЬТУРНЫХ КАМУНІКАЦЫЙ

Найважнейшыя фактары, што ўплываюць на эфектыўнасць крос-культурных камунікацыі (сацыяльныя, культурныя, псіхалагічныя). Неабходнасць моцнай матывацыі ва ўдзельнікаў крос-камунікатыўных

стасункаў. Грунтоўнае значэнне прынцыпу талерантнасці для эфектыўнага разгортвання крос-культурных камунікацый. Крос-культурная кампетэнтнасць як перадумова эфектыўнай крос-культурнай камунікацыі. Паняцце крос-культурных кампетэнцый, шляхі і метады іх фарміравання. Асноўныя мадэлі крос-культурнай кампетэнтнасці (М. Бенет, Д. Дэрдорф, Б. Спітцберг). Асноўныя перашкоды на шляху эфектыўнай крос-культурнай камунікацыі (этнакультурныя стэрэатыпы, забабоны, дыскрымінацыйныя практыкі). Асноўныя мадэлі пераадолення забабонаў і стэрэатыпаў у крос-культурных стасунках (інфармацыйная мадэль, кантактная мадэль, псіхадынамічная мадэль). Неабходнасць спецыяльнай арганізацыйнай працы, скіраванай на эфектыўнае разгортванне крос-культурных дачыненняў.

КРОС-КУЛЬТУРНЫЯ ўЗАЕМАДЗЕЯННІ ВА ўМОВАХ ГЛАБАЛІЗАЦЫІ

Сутнасць феномена глабалізацыі. Інтэнсіфікацыя крос-культурных узаемадзеянняў ва ўмовах разгортвання глабалізацыйных працэсаў. Узбагачэнне сродкаў і метадаў крос-культурных узаемадзеянняў. Узмацненне тэндэнцый да мультыкультурнага ўладкавання грамадства і крос-культурныя камунікацыі. Асаблівасці крос-культурных узаемадзеянняў у віртуальнай прасторы. Станоўчыя і адмоўныя бакі ўплыву глабалізацыйных працэсаў на крос-культурныя кантакты. Тэндэнцыі да ўніфікацыі і праблема захавання нацыянальных культур як асновы крос-культурных стасункаў. Моўны аспект крос-культурных камунікацый у глабалізаваным свеце: феномен “linguafranca”.

ЛІНЕЙНЫЯ І НЕЛІНЕЙНЫЯ ПАДЫХОДЫ ДА МАДЭЛЯВАННЯ КРОС-КУЛЬТУРНЫХ ўЗАЕМАДЗЕЯННЯў

Тэарэтычнае і практычнае значэнне мадэлявання крос-культурных камунікацый. Сутнасць лінейнага падыходу да згаданага мадэлявання. Умовы ўжывання лінейнага падыходу (адносна стабільнае культурнае асяроддзе, блізкі да раўнаважкага стан культурных традыцый, задзейнічаных у крос-культурных стасунках). Сутнасць нелінейнага падыходу і ўмовы яго ўжывання (нестабільнае, хаатычнае культурнае асяроддзе, далёкі ад раўнавагі стан носьбітаў узаемадзеяння). Адкрыты характар нелінейнага прцякання крос-культурных узаемадзеянняў і звязаныя з гэтым асаблівасці іх мадэлявання.

БЕЛАРУСКАЯ КУЛЬТУРА Ў КАНТЭКСЦЕ КРОС-КУЛЬТУРНЫХ УЗАЕМАДЗЕЯННЯЎ

Значэнне крос-культурных дачыненняў для развіцця беларускай культуры. Гістарычны аспект разгортвання крос-культурных дачыненняў беларусаў з прадстаўнікамі іншых культур. “Барацьба за прызнанне”(Гегель) у гісторыі крос-культурных практык беларускага народа. Асноўныя формы крос-культурных дачыненняў задзейнічаных у гісторыі развіцця беларускай культуры і на сучасным яго этапе. Беларуская культура як суб’ект крос-культурных узаемадзеянняў ва ўмовах глабалізацыі. Даследаванне крос-культурных камунікацый у беларускай культуралогіі: асноўныя падыходы і вынікі.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУИМ

**ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ
(ДЛЯ СТУДЭНТАЎ ДЗЁННАЙ ФОРМЫ НАВУЧАННЯ)**

Номерраздзелу, гэмы	Назва раздзелу, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Семінарыя заняткі		
1	2	3	4	5	6
1.	Уводзіны	1			
2.	Тэма 1. Паняцце культуры і нацыянальна-культурнай ідэнтычнасці	1	2	6	Вуснае апытанне
3.	Тэма 2. Мова і моўная карціна свету	1	2	4	Прэзентацыі
4.	Тэма 3. Феномен камунікацыі. Разнастайнасць сацыяльных камунікацый	1	2	6	Вуснае апытанне
5.	Тэма 4. Паняцце крос-культурнай камунікацыі. Тэарэтычныя і метадалагічныя асновы даследавання крос-культурных камунікацый	2	2	6	Прэзентацыі
6.	Тэма 5. Перадумовы эфектыўнасці крос-культурных камунікацый	1	2	6	Вуснае апытанне
7.	Тэма 6.Крос-культурныя ўзаемадзеянні ва ўмовах глабалізацыі	1	2	6	Тесціраванне
8.	Тэма 7. Лінейныя і нелінейныя падыходы да мадэлявання крос-культурных узаемадзеянняў		2	6	Тесціраванне
9.	Тэма 8. Беларуская культура ў кантэксце крос-культурных узаемадзеянняў	2	2	4	Вуснае апытанне
	Усяго:	10	18	44	

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ

(ДЛЯ СТУДЭНТАЎ ЗАВОЧНОЙ ФОРМЫ НАВУЧАННЯ)

Номерраздзелу, тэмы	Назвараздзелу, тэмы	Колькасць аўдыторныхгадзін	
		Лекцыі	Семінарскіязанягк
1	2	3	4
1.	Уводзіны	1	
2.	Тэма 1. Паняцце культуры і нацыянальна-культурнай ідэнтычнасці		2
3.	Тэма 2. Мова і моўная карціна свету		2
4.	Тэма 3. Феномен камунікацыі. Разнастайнасць сацыяльных камунікацый	1	
5.	Тэма 4. Паняцце крос-культурнай камунікацыі. Тэарэтычныя і метадалагічныя асновы даследавання крос-культурных камунікацый	2	2
6.	Тэма 5. Перадумовы эфектыўнасці крос-культурных камунікацый	1	
7.	Тэма 6. Крос-культурныя ўзаемадзеянні ва ўмовах глабалізацыі	1	2
8.	Тэма 7. Лінейныя і нелінейныя падыходы да мадэлявання крос-культурных узаемадзеянняў		2
9.	Тэма 8. Беларуская культура ў кантэксце крос-культурных узаемадзеянняў	2	
	Усяго:	8	10

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

(асноўная)

1. Берельсон, М. Б. Межкультурная коммуникация как исследовательская программа: лингвистические методы изучения кросс-культурных взаимодействий / М. Б. Берельсон // Вестник МГУ. Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация, – 2001. – № 4. – С 178-180.
2. Гнатюк, О. Л. Основы теории коммуникации: учебное пособие для вузов /О. Л. Гнатюк. Москва: КноРус , 2010. – 134 с.
3. Персикова, Т. Н. Межкультурная коммуникация: Учебное пособие / Т. Н. Персикова. – М.: Логос, 2011. – 233 с.
4. Садохин, А. П. Межкультурная коммуникация: Учебное пособие / А. П. Садохин. – М.: Альфа-М; ИНФРА-М, 2012. – 288 с.
5. Смолік, А. І. Беларуская культуралогія: гісторыя і сучаснасць / А. І. Смолік. – Мінск: Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў, 2014. – 281 с.
6. Смолік, А. І. Культуралогія: тэорыя культуры: вучэбна-метадычны комплекс / А. І. Смолік, Л. К. Кухто, С. Л. Шпарло; М-ва культуры Рэсп. Беларусь, Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў. – Мінск: БДУКМ, 2017. – С. 9-50, 189-225.

(дадатковая)

1. Богомолова Н. Н. Социальная психология массовой коммуникации: Учебное пособие для студентов вузов. – М.: Аспект Пресс, 2010. – 191 с.
2. Воробьев, В. В. Лингвокультуралогия. Теория и методы / В. В. Воробьев. – М., 1997.
3. Воробьева, С. В. Кросс-культурные основания тенденций цивилизационного развития // С. В. Воробьева, А. А, Легчилин. – Журнал Белорусского государственного университета. Философия. Психология. – 2018. - №2. – С. 17-22.
4. Кросс-культурная психология. Исследования и применение / Пер с англ. – Харьков: Изд-во Гуманитарный центр, 2007. – 350 с.
5. Культурология. XX век. Энциклопедия. В 2- т.т.– Спб: Университет. ООО «Алетейя», 1998; Т. 1– 447 с.; Т. 2 – 447 с.

6. Можейко, М.А. Кросс-культурные процессы: Методология нелинейного моделирования // М. А, Можейко. – Вестник Полоцкого государственного университета. Серия А. Гуманитарные науки. – 2007. – №1. – С. 74-78.
7. Процкевич, Т. А. Кросс-культурная компетентность: основа или компонент моделей аккультурации // Т. А. Процкевич. – Искусство и культура. – 2019. – №2 (34). – С. 63-70.
8. Позняков, В.В. Мультикультура в странах Евросоюза: опыт и уроки для Беларуси. – Республика Беларусь – Европейский союз: проблемы и перспективы партнерства / Каваленя [и др.]; под ред. Л.Ф. Евменова; Нац. Акад. наук Беларуси, Ин-т философии. – Минск: Беларус. навука, 2013. – С. 414-457.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУИМ

СРОДКІ ДЫЯГНОСТЫКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Да ефектыўных педагагічных методык і тэхналогій, што спрыяюць пошуку і выкарыстанню магістрантамі культуралагічных ведаў, набыццю вопыту самастойнага даследавання культурных працэсаў і з'яў, належаць:

- тэхналогіі праблемна-модульнага навучання;
- тэхналогіі вучэбна-даследчай дзейнасці;
- праектныя тэхналогіі;
- камунікатыўныя тэхналогіі;
- гульнявыя тэхналогіі;
- метады аналізу канкрэтных сітуацый.

Для кіравання навучальным працэсам і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці выкладчыкам рэкамендуецца выкарыстоўваць рэйтынжавыя, крэдытна-модульныя сістэмы ацэнкі вучэбнай і даследчай дзейнасці магістрантаў, варыятыўныя мадэлі кіраванай самастойнай працы, вучэбна-метадычныя комплексы.

Дзеля фарміравання неабходнай сацыяльна-асобаснай і сацыяльна-прафесійнай кампетэнтнасці выпускніка УВО ў практыку правядзення семінарскіх заняткаў мэтазгодна ўкараняць методыкі актыўнага навучання, дыскусійныя формы. У якасці элемента выяўлення вучэбных дасягненняў студэнта магчыма выкарыстоўваць крытэрыяльна-арыентаваныя тэсты. Яны ўяўляюць сабой сукупнасць тэставых заданняў закрытай формы з адным або некалькімі варыянтамі правільных адказаў; заданняў на ўстанаўленне адпаведнасці паміж элементамі двух варыянтаў з рознай колькасцю суадносін і аднолькавай або рознай колькасцю элементаў і варыянтаў; заданняў адкрытай формы з фармалізаваным адказам; заданняў на ўстанаўленне правільнай паслядоўнасці.

Для вызначэння адпаведнасці вучэбных дасягненняў студэнта патрабаванням адукацыйнага стандарту таксама магчыма выкарыстоўваць праблемныя, творчыя заданні, якія прадугледжваюць эўрыстычную дзейнасць і нефармалізаваны адказ.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ САМАСТОЙНАЙ ПРАЦЫ СТУДЭНТАЎ

Ролю і месца самастойнай працы ў вучэбна-выхаваўчым працэсе ВНУ вызначаецца сучаснымі патрабаваннямі да выпускнікоў, неабходнасцю

павышэння якасці адукацыі і адначасова зруху часу, энергетычных і працоўных выдаткаў выкладчыка і студэнта на падрыхтоўку дапрадэцыйных лекцыйных, семінарскіх, практычных і іншых заняткаў, патрабаваннямі да ўступлення ў сусветную адукацыйную прастору. Усё гэта ўплывае на вызначэнне статусу самастойнай працы студэнтаў як абавязковага базавага элемента прафесійнай падрыхтоўкі спецыялістаў сацыякультурнай сферы. Для павышэння эфектыўнасці СПС, на наш погляд, неабходна прытрымлівацца наступных рэкамендацый:

- вызначыць у пачатку семестра ключавыя тэмы фундаментальнай культуралогіі, якія садзейнічаюць фарміраванню прафесійнай і асабістай кампетэнтнасці спецыяліста;
- правільна арганізаваць самастойную працу;
- ажыццяўляць сістэматычны міжсесійны кантроль за СПС і кіраўніцтва ёю;
- стварыць спрыяльныя ўмовы для яе здзяйснення;
- рэкамендаваць неабходную вучэбную, навуковую літаратуру, перыядычныя выданні культуралагічнага профілю;
- праводзіць пры неабходнасці кансультаванне і карэкцыю памылак студэнтаў, якія дапускаюцца ў працэсе самастойнага вывучэння пэўных тэмаў;
- падвесці вынікі самастойнага засваення студэнтамі пытанняў пэўных тэмаў, выкарыстоўваючы розныя формы кантролю (тэсты, калёквіум, сціслыя пісьмовыя работы, прэзентацыі і інш.).